

Der folgende Text soll in angemessenes Deutsch übersetzt und durch die Bearbeitung der unter II. gestellten Aufgaben sprachlich erläutert werden.

I. Übersetzung

1   Quamquam tibi, Marce frater, de quo cum maxime quaerimus non sit ambiguum, utpote
2   cum¹ diligenter in utroque uiuendi genere uersatus repudiaris alterum, alterum
3   conprobaris, in praesentiarum tamen ita tibi informandus est animus, ut libram teneas
4   aequissimi iudicis nec in alteram partem propensus incumbas, ne non tam ex nostris
5   disputationibus nata sententia quam ex tuis sensibus prolata uideatur. Proinde, si mihi
6   quasi nouus aliqui et quasi ignarus partis utriusque considas, nullum negotium est
7   patefacere omnia in rebus humanis dubia, incerta, suspensa magisque omnia uerisimilia
8   quam uera; quo magis mirum est nonnullos taedio inuestigandae penitus ueritatis
cuilibet
9   opinioni temere succumbere quam in explorando pertinaci diligentia perseuerare. Itaque
10   indignandum omnibus, in dolescendum est audere quosdam, et hoc studiorum rudes,
11   litterarum profanos, expertes artium etiam sordidarum, certum aliquid de summa rerum
12   ac maiestate decerner e, de qua tot omnibus saeculis sectarum plurimarum usque adhuc
13   ipsa philosophia deliberat. Nec immerito, cum tantum absit ab exploratione diuina
14   humana mediocritas, ut neque quae supra nos caelo suspensa sublata sunt neque quae
15   infra terram profunda demersa sunt aut scire sit datum aut scrutari permissum aut
16   suspiciari religiosum, et beati satis satisque prudentes iure uideamus, si secundum illud
17   uetus sapientis oraculum nosmet ipsos familiarius nouerimus. Sed quatenus indulgentes
18   insano atque inepto labori ultra humilitatis nostrae terminos euagamur et in terram
19   projici caelum ipsum et ipsa sidera audaci cupiditate transcendimus, uel hunc errorem
20   saltem non uanis et formidulosis opinionibus implicemus. Sint principio omnium semina
21   natura in se coeunte densata: quis hic auctor deus? Sint fortuitis concursionibus totius
22   mundi membra coalita, digesta, formata: quis deus machinator?
23   Sidera licet ignis accenderit et caelum licet sua materia suspenderit, licet terrarum
24   fundauerit pondere et mare licet influxerit e liquore: unde haec religio, unde formido,
25   quae superstitione est?

---

¹ **utpote cum** = da ja